

Handläggare
Mikael Nyberg
Telefon: 08-508 28 780

Till
Miljö- och hälsoskyddsnamnden
2016-09-20, p. 10

Internationell strategi för Stockholms stad

Remiss från kommunstyrelsen, dnr. 171-482/2016

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Gunnar Söderholm
Förvaltningsdirektör

Mikael Nyberg
Avdelningschef

Sammanfattning

I stadens budget för 2016 angavs att den nu gällande strategin *Övergripande mål, inriktning och riktlinjer för internationellt arbete*, antaget 2008, ska revideras. Det nu remitterade förslaget till Internationell strategi föreslås ersätta tidigare styrdokument.

I förslaget anges att det internationella arbetet ska leda mot måluppfyllnad av stadens övergripande vision Ett Stockholm för Alla – Vision 2040 samt inriktningsmålen i stadens budget. Det innebär att det internationella arbetet långsiktigt ska bidra till bättre välfärd och livskvalitet för stockholmarna och till att främja den sociala, ekonomiska, ekologiska och demokratiska hållbarheten i Stockholm.

I förslaget till internationell strategi presenteras fyra inriktningar som ska vägleda stadens internationella arbete. Dessa är:

1. Profilerings
2. Omvärldsbevakning
3. Samverkan
4. Påverkan

Strategin ska enligt förslaget användas i de fall när staden själv tar initiativ till internationellt engagemang samt i de fall staden prioriterar bland förfrågningar om internationella engagemang som kommer från andra aktörer, inklusive förfrågningar om internationella besök till stadens verksamheter.

Stadsledningskontoret föreslår att strategin ska vara kommunkoncernövergripande, det vill säga ligga till grund för samtliga nämnders och bolagsstyrelsers internationella arbete.

Förvaltningen vill understryka betydelsen av samverkan och utbyte, så väl lokalt som internationellt. Samtidigt behöver det internationella arbetet vara en integrerad och naturlig del av den ordinarie verksamheten. Förvaltningen är därför kritisk till förslagets krav på bland annat särredovisning av det internationella arbetet.

Bakgrund

Kommunfullmäktige antog 2008 *Övergripande mål, inriktning och riktlinjer för internationellt arbete* (dnr 006-1137/2007). I stadens budget för 2016 angavs att detta styrdokument, ska revideras. Kommunstyrelsen har nu remitterat ett förslag till Internationell strategi, som föreslås ersätta tidigare styrdokument. Remisstiden sträcker sig till den 17 oktober 2016.

Det är flera förändringar som föreslås. Bland annat har dokumentet döpts om och styrdokumentet föreslås benämnas som en strategi. Stadsledningskontoret anser också att det internationella arbetet ska, liksom allt övrigt arbete i Stockholms stad, bidra till måluppfyllelse av Ett Stockholm för alla – Vision 2040 och till inriktningsmålen i stadens budget och att varje verksamhet därmed ska planera för och bedriva ett internationellt arbete med utgångspunkt i visionen och stadens budget och med strategin som referensram. Stadsledningskontoret menar att det därmed, liksom gjordes gällande i det tidigare styrdokumentet, inte finns behov av särskilda tematiskt inriktade mål för det internationella arbetet.

Stadsledningskontoret föreslår att stadens internationella strategi bör ta än större hänsyn till den globaliserade värld där staden verkar samt till mångfalden i Stockholm, bland annat genom att det internationella arbetet också ska ha som övergripande mål att bidra till utvecklingen globalt samt att mångfalden i Stockholm och stadens rika internationella kontaktnät används som en framgångsfaktor.

Förslaget lyfter att staden i det internationella arbetet även ska visa sitt ansvar och engagemang för en hållbar global utveckling. Staden ska också genom sitt internationella arbete förberedas för och utvecklas i en alltmer internationaliserad värld där stadens samlade internationella kontaktnät tillsammans med mångfalden bland dagens och morgondagens stockholmare används som en framgångsfaktor.

I förslaget till internationell strategi presenteras fyra inriktningar som ska vägleda stadens internationella arbete. Dessa fyra inriktningar i strategin är starkt sammanlänkade och ska inte ses som separata delar:

- 1. Profilering** - I takt med att konkurrensen mellan städer och regioner ökar är det av stor vikt att staden upprätthåller och stärker sin position internationellt. Syftet med profilering är att stärka Stockholms attraktionskraft för företags-etableringar och investeringar samt för talanger och besökare.
- 2. Omvärldsbevakning** - I en föränderlig värld behöver händelser, trender, värderingar, ny forskning och utveckling bevakas och analyseras för att se hur dess konsekvenser har bäring på stadens verksamhet. Syftet med proaktiv omvärldsbevakning är att staden ska stå bättre rustad både för att kunna agera för en fortsatt positiv utveckling och också för att möta framtidens utmaningar och göra välunderbyggda prioriteringar i det internationella arbetet.
- 3. Samverkan** - Stadens verksamheter utvecklas och stärks genom samverkan på internationell nivå. Stockholms stad behöver lära av andra städer, regioner och relevanta aktörer för att utvecklas, och även dela erfarenheter i samarbete med andra för att bidra till en positiv utveckling globalt. Syftet med internationell samverkan är att utbyta kunskap om metoder och arbetssätt, få nya infallsvinklar i arbetet, ökad kunskap om olika kulturer, ökad interkulturell kommunikativ förmåga samt ett bredare kontaktnät.
- 4. Påverkan** - Händelser i världen och politiska beslut på överstatlig nivå påverkar direkt eller indirekt Stockholms utveckling. Syftet med inriktningen är att påverka processer, initiativ och lagförslag som kan vara antingen begränsande eller möjliggörande för stadens utveckling.

Ytterligare en förändring jämfört med tidigare dokument är att inriktningarna setts över och genomgripande ändrats för att göra tydligare hur arbetet ska bedrivas och samtidigt bättre återspegla mål och intentioner i visionen och kommunfullmäktiges inriktningsmål.

I ett antal principer tydliggörs vad staden kan och inte kan ägna sig åt inom ramen för internationellt arbete, vilket har efterfrågats av stadens verksamheter under revideringsarbetet.

Ärendet har initierats av stadsledningskontoret och har beretts av kommunikations- och omvärldsavdelningen i samråd med koncernledningen för Stockholms Stadshus AB. I arbetet med att ta fram förslaget till internationell strategi har intervjuer, enkäter och workshops genomförts med bred representation från både stadsledningskontoret och stadens övriga verksamheter för att fånga in synpunkter och förslag.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Inledningsvis vill förvaltningen betona att samverkan och utbyte är av största betydelse för alla stadens verksamheter.

- Om staden ska samarbeta med andra så kan internationellt samarbete, precis som lokalt samarbete, ibland behövas för att utveckla verksamheten.
- Om staden ska ingå samarbetsprojekt så kan europeiska projekt (eller andra internationella projekt) ibland ge mer än bara nationella dito.
- Om staden ska påverka beslut så är det inte längre bara regering och riksdag som är relevanta. Många regelverk, inte minst inom livsmedelskontrollen och de flesta inom miljöområdet, beslutas numera av EU varför påverkan kan behöva riktas dit istället för bara inom landet.

Det är bra att strategin betonar det operativa fokuset i det internationella arbetet, eftersom ett tydligt resultatfokus inte sällan har saknats. Ofta har arbetet mer handlat om deltagande i konferenser och allehanda umgänge med ömsesidigt betygande av vänskap städer emellan. Även om det inte är en oviktig del, och ett naturligt inslag i det internationella arbetet, så måste dock strävan vara att förändra verkligheten. Allt det arbete som utförs i staden

måste ha som självklart mål att förbättringar sker i stadens verksamheter. Det gäller också det internationella arbetet. Arbetet inom C40, ICLEI, Eurocities, m fl organisationer måste syfta till att skapa allianser för krav som staden anser viktiga för sin verksamhet, för att uppnå de mål som staden har satt upp.

Det skall särskilt påpekas att det är bra att strategin särskilt nämner det nordiska arbetet. Stockholm har historiskt en lång och aktiv tradition av nordism. Dessvärre har dessa samarbeten inte sällan avklingat efter inträdet i EU, trots att det borde förhålla sig precis tvärtom. De nordiska huvudstäderna kan tillsammans utgöra en tydlig och stark påtryckning inom det övriga europeiska arbetet.

Samtidigt anser förvaltningen att det inte nog går att understryka vikten av att det internationella arbetet ska ses som en naturlig del av den ordinarie verksamheten, och inte som ett eget arbete. Staden har aldrig tidigare haft en ”Sverigestrategi”, och på motsvarande sätt bör det internationella arbetet ses som en integrerad del av all verksamhet.

Det är därmed också naturligt att internationellt arbete följer samma regelverk och ansvarsgränser som annat arbete inom staden. Förvaltningen är i och med detta frågande till förslaget att varje fackförvaltning och varje bolag ska utse en internationell kontaktperson ”med mandatet att företräda den egna verksamheten i internationella frågor”. Det är linjeorganisationen som ska gälla, och mandat att företräda verksamheten har förvaltningsdirektörer, bolagschefer, avdelningschefer etc etc för relevanta verksamheter.

Detsamma gäller kravet på att avsätta (planera, budgetera, besluta och dokumentera) resurser för ett internationellt engagemang, samt följa upp detta. Det internationella arbetet ska vara integrerat med, och en del av, den ordinarie verksamheten. Meningsfullheten med att på ett sådant sätt särredovisa internationellt arbete kan därmed starkt ifrågasättas (vilket naturligtvis inte betyder att enskilda samarbetsprojekt inte ska redovisas, i enlighet med de krav som ställs i samband med finansieringen av projektet).

Förvaltningen ser det som positivt att strategin särskilt betonar att staden ska använda möjligheterna till utveckling genom att delta i olika samverkansprojekt, i de fall det stöttar den ordinarie verksamheten. Det är även bra att det är tydligt angivet att staden får engagera sig i projekt av biståndskaraktär (om kostnaderna helt täcks av annan part, t ex Sida).

Det skall också påpekas att kommunstyrelsen bör uppmuntra att nämnder och styrelser ökar och utvecklar studiebesök utomlands. Alltför sällan lägger nämnder och bolag resurser på att på plats lära av andra städer.

Förvaltningen delar uppfattningen att staden inte skall teckna vänortsavtal – inte ens med andra huvudstäder. Men samarbetsavtal som ges en konkret inriktning kan vara betydelsefullt och man bör inte kategoriskt avvisa en sådan möjlighet.

Slutligen vill förvaltningen, precis som remissförslaget, framhålla vikten av att även det internationella arbetet ska leda mot måluppfyllnad av stadens övergripande vision *Ett Stockholm för Alla – Vision 2040*. Det är en självklarhet att allt arbete som bedrivs inom ramen för stadens verksamheter långsiktigt ska bidra till bättre välfärd och livskvalitet för stockholmarna och till att främja den sociala, ekonomiska, ekologiska och demokratiska hållbarheten i Stockholm.

SLUT

Bilagor

Internationell strategi för Stockholms stad